

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Кіровоградської** області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2023 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Кіровоградської області в I кварталі 2023 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Кіровоградської області у I кварталі 2023 року свідчать, що на тлі тривалих бойових дій та обстрілів цивільної інфраструктури респонденти очікують зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та негативно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується вища інфляція. Девальваційні очікування залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні: баланс відповідей – «мінус» 50.0% (як у попередньому кварталі) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 16.7%;
- зростання цін на споживчі товари та послуги вищими темпами: 58.3% респондентів очікують, що зростання цін перевищить 20.0% (у попередньому опитуванні – 40.0%), у цілому по Україні – 53.2%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати воєнні дії, витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- девальвацію національної валюти: 83.3% респондентів очікували знецінення гривні відносно долара США (у попередньому кварталі – 90.0%), у цілому по Україні – 83.2%;
- погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 25.0% (одні з найнижчих очікувань серед регіонів) (у попередньому кварталі – «мінус» 40.0%) (таблиця), у цілому по Україні – «мінус» 2.5%;
- зменшення обсягів реалізації виробленої продукції: баланс відповідей – «мінус» 41.7% (у IV кварталі 2022 року – «мінус» 50.0%) (таблиця). У цілому по Україні очікується помірне збільшення обсягів реалізації продукції: баланс відповідей – 2.8%;
- зменшення інвестиційних видатків як на будівництво, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – «мінус» 63.6% та «мінус» 50.0% відповідно (у попередньому кварталі – «мінус» 66.7% та «мінус» 50.0% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 17.8% та «мінус» 10.3% відповідно;
- зменшення кількості працівників нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 25.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 50.0%). У цілому по Україні – «мінус» 16.4% (графік 4);
- уповільнення зростання цін на товари/послуги, що купуються, та на товари/послуги власного виробництва: баланси відповідей – 91.7% та 50.0% відповідно (у попередньому кварталі – 100.0% та 60.0% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину та матеріали, ціни на енергоносії та курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- значно повільніше зростання витрат на одиницю продукції: баланс відповідей – 66.7% (у IV кварталі 2022 року – 90.0%). Респонденти також очікують збільшення витрат на оплату праці одного найманого працівника: баланс відповідей – 54.5% (у попередньому кварталі – 50.0%) (графіки 4, 6).

Воєнні дії та їх наслідки, недостатній попит, занадто високі ціни на сировину та матеріали респонденти називають головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво (графік 5).

Очікування респондентів щодо збільшення потреб підприємств області в позикових коштах найближчим часом послабилися (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу запозиченням у національній валюті. За оцінками респондентів, умови доступу до банківських кредитів останнім часом не змінилися (графік 9). Основними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти продовжують називати занадто високі ставки за кредитами, невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконати боргові зобов'язання та надмірні вимоги до застави (графік 10).

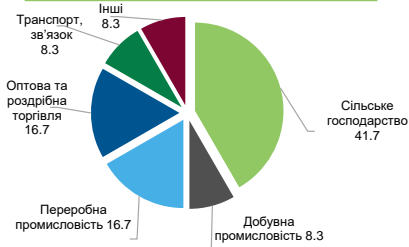
Усі респонденти зазначають, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 94.7%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

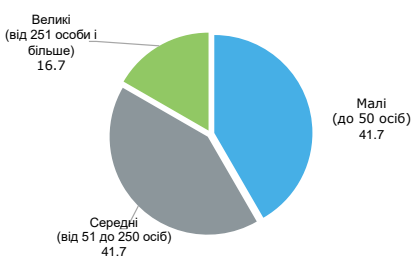
- поточний фінансово-економічний стан підприємств оцінюється як поганий: баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 20.0%). У цілому по Україні – «мінус» 16.9%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва є нижчий, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 22.2% (у попередньому кварталі – «мінус» 16.7%);
- підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей: баланс відповідей – 8.3% (у IV кварталі 2022 року – 0.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

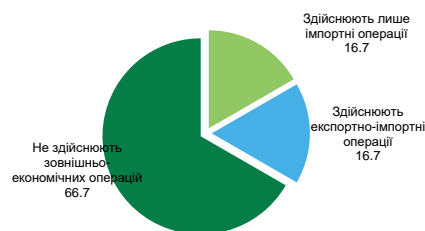
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

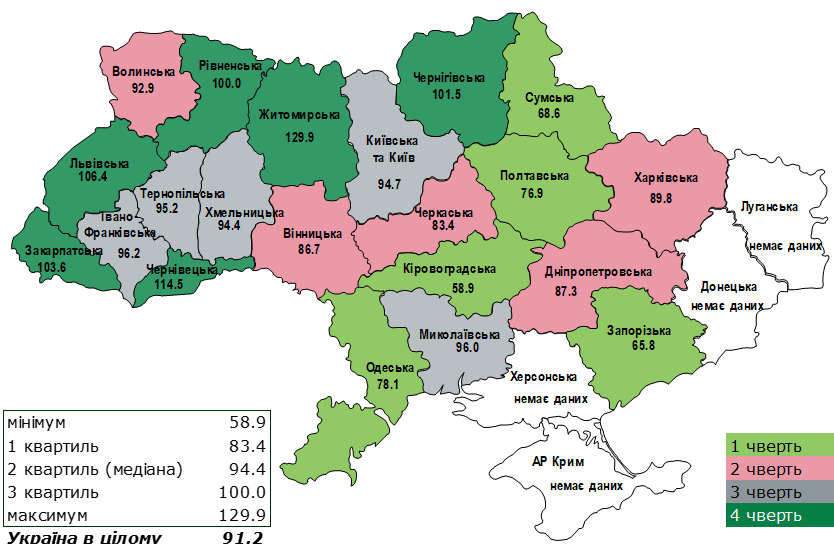

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- час проведення – 30 січня – 28 лютого 2023 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Кіровоградської області щодо їх ділової активності (за складовими)

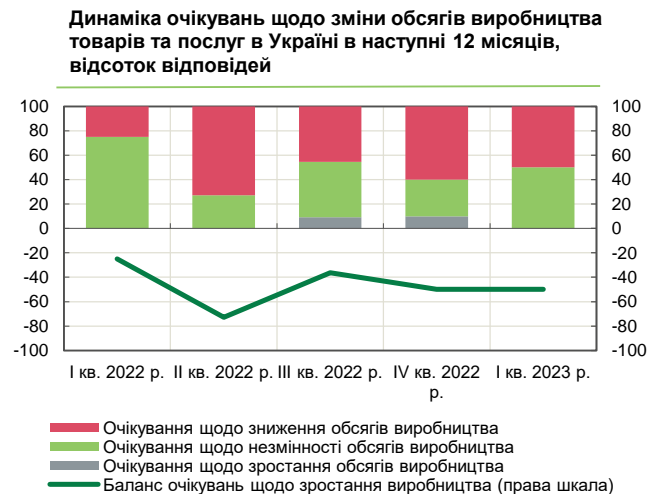
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.	III кв. 2022 р.	IV кв. 2022 р.	I кв. 2023 р.
фінансово-економічного стану	-11.1	-36.4	-27.3	-40.0	-25.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-11.1	-54.5	-18.2	-50.0	-41.7
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-11.1	-54.5	-54.5	-66.7	-63.6
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	11.1	-63.6	-36.4	-50.0	-50.0
кількості працівників	0.0	-36.4	-45.5	-50.0	-25.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

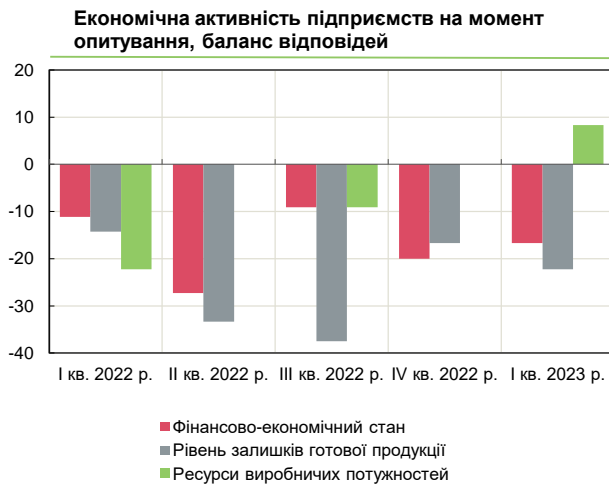
Графік 1

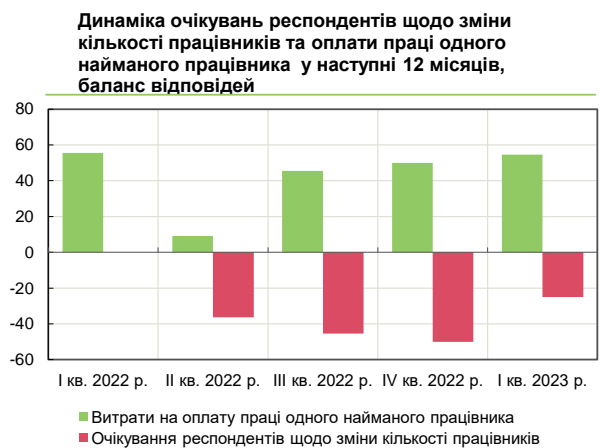
Графік 2

Графік 3

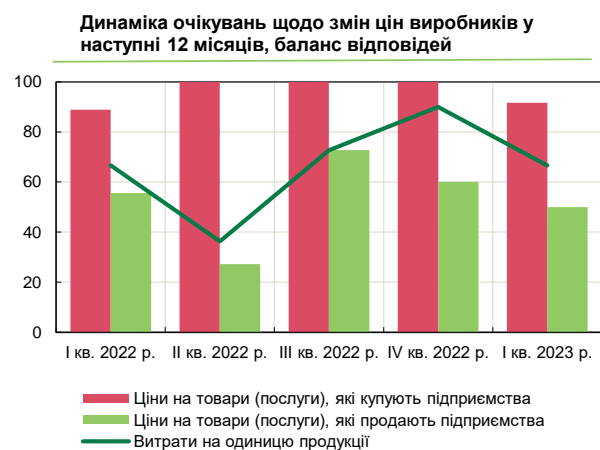
Графік 4

Графік 5

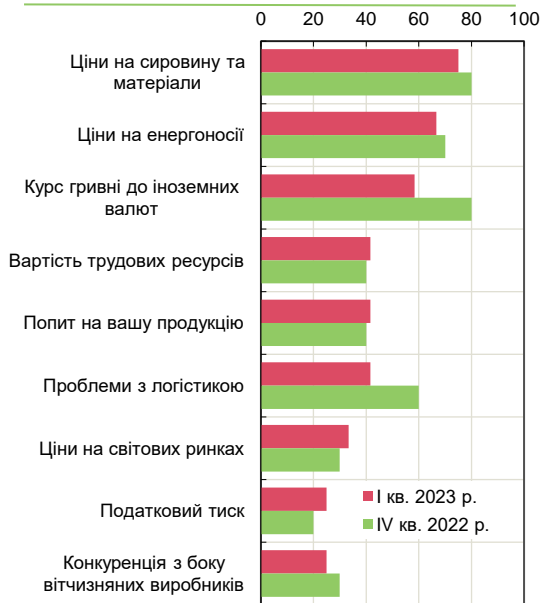

Графік 6

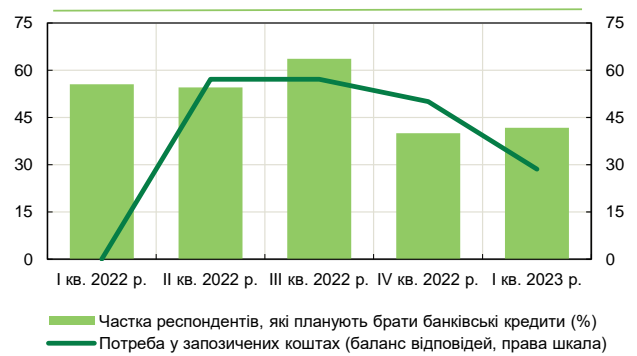
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

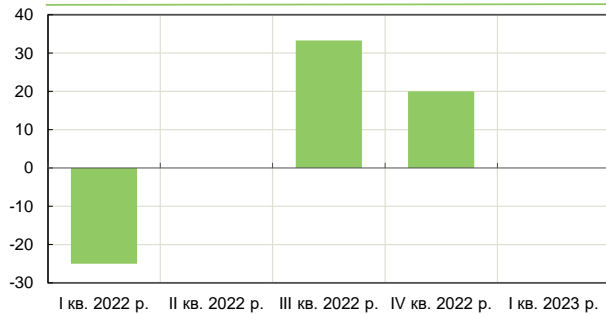
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

